

LUNDS
UNIVERSITET

Språk- och litteraturcentrum

Kurslitteratur för

FLRA01, Modersmålsundervisning och studiehandledning, 1-60 högskolepoäng

Fastställd av Sektion 3 2020-06-09 för att gälla från HT20

Kurslitteratur inom samtliga delkurser:

Litteraturlistan avser obligatorisk - och referenslitteratur. Varje delkurs har utöver denna lista obligatoriskt material i form av texter från tex Skolverket.se, artiklar från tidskrifter och dagstidningar, samt videos, som tillhandahålles på kursplattformen CANVAS.

Delkurs 1: Introduktion till modersmålsundervisning och studiehandledning, 7.5 högskolepoäng Obligatorisk litteratur

Bajqinca, Nuhi (2019). *Mother Tongue Education –The Interest of a Nation A policy study in Sweden 1957- 2017. Avhandling Göteborgs Universitet.* Läs sidorna 201-212 (svensk sammanfattning)
ISBN: 978-91-7833-300-4 Online: <http://hdl.handle.net/>

Concha, Hernán (2007). *Modersmålsundervisningen i Sverige: en krönika.* Modersmålsundervisningen i Sverige (utgivare), Malmö : Modersmålsundervisningen i Malmö. ISBN 978-91-633-0957-1. 72 s. Ligger tillgänglig på kursplattformen Canvas, medkopieringstillstånd.

Fairclough, Marta & Sara M. Beaudrie (red.) (2016). *Innovative Strategies for Heritage Language Teaching.* Washington DC: Georgetown University Press. (utvalda delar)

Hyltenstam, Kenneth & Tommaso Milani (2012). *Modersmålsundervisning och tvåspråkig undervisning. I:* Hyltenstam, Kenneth, Axelsson, Monica & Inger Lindberg (red.). *Flerspråkighet – en forskningsöversikt.* (Vetenskapsrådets rapportserie 5:2012.) Stockholm: Vetenskapsrådet, 55-76.

Skolverket (2008). *Med annat modersmål – elever i grundskolan och skolans verksamhet.* Rapport 321. Stockholm: Skolverket.

Referenslitteratur

Bunar, Nihad (2019). För flerspråkighet, kunskapsutveckling och inkludering – modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmål: SOU 2019:18, Stockholm: Regeringskansliet Finns på:
<https://www.regeringen.se/498b96/contentassets/77ca2476a2b9481098a6f2ec89e94f4a/for-flersprakighet-kunskapsutveckling-och-inkludering--modersmalsundervisning-och-studiehandledning-pa-modersmal-sou-201918> Kagan,

Olga E., Carreira, Maria M. & Chik (2017). *The Routledge Handbook of Heritage Language Education: From Innovation to program building.* New York/London: Taylor & Francis. 486 s. ISBN 1317541537, 9781317541530 Lahdenperä, Pirjo & Eva Sundgren (red.) *Nyanlända, interkulturalitet och flerspråkighet i klassrummet.* Stockholm: Liber.

Skutnabb-Kangas, Tove (2008). "Language Rights and Bilingual Education." I *Encyclopedia of Language and Education*, vol. 5 (ss. 117-131). Springer.

Warren Reath, Anne (2013). "Mother Tongue Tuition in Sweden - Curriculum Analysis and Classroom Experience", *International Electronic Journal of Elementary Education*, 6(1), 95116.

Delkurs 2: Svenska för modersmåslärare och studiehandledare, 7.5 högskolepoäng

Obligatorisk litteratur

Obligatorisk litteratur

Blomström, Vendela & Wennerberg, Jeanna (2015). *Akademiskt läsande och skrivande*. Lund: Studentlitteratur, ISBN: 9789144092546, (202 s.)

Blomström, Vendela & Persson, Catarina (2014). *Muntlig interaktion i akademiska sammanhang*, Lund: Studentlitteratur, ISBN: 9789144089768, (s. 85–118; 163–210)

Ekerot, Lars-Johan (2011). *Ordföljd, tempus, bestämdhet*. 2:a uppl. Malmö: Gleerups, ISBN: 978-9140671530, (Kap 8, läses enligt lärarens anvisningar, ca 40 s.)

Garlén, Claes & Gundberg, Gunlög (2012 eller annan utgåva). *Handbok i svenska som andraspråk*. Stockholm: Nordstedts akademiska förlag. (läses enligt lärarens anvisningar, ca 40 s.)

Till detta kommer några kortare texter och artiklar som läses i samband med kursuppgifterna.

Referenslitteratur

Fasth, Cecilia & Kannermark, Anita (2019). *Form i fokus C*, Lund: Folkuniversitetets förlag, ISBN: 9789174347319

Hellspong, Lennart & Per Ledin (1997). *Vägar genom texten*. Handbok i brukstextanalys. Lund: Studentlitteratur, ISBN: 9789144373010, (Kap 7, s. 67–113)

Hultman G., Tor (2010). *Svenska Akademiens språklära*. Stockholm: Svenska Akademien, ISBN: 9789113029504
Norstedts svenska ordbok (2012). Stockholm: Norstedts, ISBN: 9789113044620

Språkrådet (2017). *Svenska skrivregler*, 4:e uppl. Stockholm: Liber, ISBN: 9789147111497

Svenska Akademiens ordlista, (SAOL), 14:e uppl. (2015) Stockholm: Norstedts Akademiska förlag, ISBN: 9789113060125

Delkurs 3: Arvspråksinläring och flerspråkighet, 7.5 högskolepoäng

Obligatorisk litteratur

Ball, Jessica(2011) *Enhancing learning of children from diverse language backgrounds: Mothertongue-based bilingual or multilingual education in early childhood and early primary school years*, Early Childhood Development Intercultural Partnerships. Victoria, Canada: University of Victoria.

Håkansson, Gisela (2019).(2 utg., häftad). *Tvåspråkighet hos barn i Sverige*. 224 sidor. Lund: Studentlitteratur. ISBN: 9789144116297

Leeman, Jennifer & Ellen J Serafini (2016). 'Sociolinguistics for Heritage Language Educators and Students', i M. Fairclough M & S.M. Beaudrie (red.), *Innovative Strategies for Heritage Language Teaching*, 56-79, Georgetown University Press, Washington DC.

Referenslitteratur

Elias, Stella Burch (2010) "Regional Minorities, Immigrants, and Migrants: The Reframing of Minority Language Rights in Europe", *Berkley Journal of International Law (BJIL)*, 28(1), 261-312.

Huus, Lena & Ulla Börestam Uhlmann (2001). *Språkliga möten - Tvåspråkighet och kontaktlingvistik*. 129 sidor. Lund: Studentlitteratur. ISBN: 9789144018454.

Hyltenstam, Kenneth, Axelsson, Monica & Inger Lindberg (red.)(2012). *Flerspråkighet – en forskningsöversikt. Vetenskapsrådetsrapportserie 5:2012*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Lainio, Jarmo (2017). *Nationella minoritetsspråk i skolan - förbättrade förutsättningar till undervisning och revitalisering*. 609 s. (i urval) finns på regeringen.se som pdf

Montrul, Silvina(2016). *The acquisition of heritage languages*. 382 sidor. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN: 1107007240.

Valdés, Guadalupe (2005). 'Bilingualism, heritage language learners, and SLA research: Opportunities lost or seized?' *The Modern Language Journal*, 89(3), 410-426.

Delkurs 4: Studiehandleda på modersmål, 7.5 högskolepoäng

Obligatorisk litteratur

Andersson, Linda & Médoc Madeleine (2019). *En handbok för studiehandedare*. Stockholm: Natur och Kultur, ISBN: 978-91-27-45457-6, 95 s. (utvalda delar)

Avery, Helen (2017). 'At the bridging point: tutoring newly arrived students in Sweden.' *International Journal of Inclusive Education*, 21(4), 404-415. Svensk sammanfattning läses.

Avery, Helen (2011). 'Lärares språkbruk i tvåspråkiga klassrum.' *Educare* 2011:3, 145–175.

Avery, Helen (2019). *Kompendium med diskussionsmaterial för didaktiska perspektiv i studiehandedningen*. Digitalt kompendium som tillhandahålles på Canvas, 23 s.

Bunar, Nihad (2019). *För flerspråkighet, kunskapsutveckling och inkludering – modersmålsundervisning och studiehandedning på modersmål: SOU 2019:18*, Stockholm: Regeringskansliet. (Läses enligt lärarens anvisningar, ca 70 s.) Finns på:

<https://www.regeringen.se/498b96/contentassets/77ca2476a2b9481098a6f2ec89e94f4a/for-flersprakighet-kunskapsutveckling-och-inkludering--modersmalsundervisning-och-studiehandedning-pa-modersmal-sou-201918>

Sheikhi, Karin & Ucar, Tamar (2018). *Studiehandedning för flerspråkiga elever - kunskapsutveckling genom modersmålet*. 1:a uppl. Stockholm: Gothia Fortbildning, ISBN: 9789188099808, 109 s.

Skolverket (2015). *Studiehandedning på modersmålet – att stödja kunskapsutvecklingen hos flerspråkiga elever*. (Finns tillgänglig på skolverket.se), 39 s.

Skolverket (2012). *Greppa språket – ämnesdidaktiska perspektiv på flerspråkighet*. (Finns tillgänglig på skolverket.se), s. 35–110.

Referenslitteratur

Juvonen, Päivi (2015). 'Lärarröster om direktplacering av nyanlända elever.' I Nihad Bunar (red.), *Nyanlända och Lärande - mottagande och inkludering* (s.139-176). Stockholm: Natur och Kultur.

Reath Warren, Anne (2017). *Developing multilingual literacies in Sweden and Australia: Opportunities and challenges in mother tongue instruction and multilingual study guidance in Sweden and community language education in Australia*. Avhandling – Stockholm.

Rosén, Jenny (2018). 'Bro eller krycka? Studiehandledning som pedagogisk praktik i svensk grundskola.' I Tore Otterup & Gilda Kästen-Ebeling (red.), *En god fortsättning* (s.183–198) . Lund: Studentlitteratur.

Sharif, Hassan (2016). 'Ungdomarnas beskrivningar av mötet med introduktionsutbildningen för nyanlända. "Inte på riktigt, men jätteviktigt för oss."' I: Lahdenperä, Pirjo & Sundgren, Eva (red.), *Skolans möte med nyanlända* (s. 92–110). Stockholm: Liber,

Sheikhi, Karin & Ucar, Tamar (2017). 'Studiehandledning på modersmål.' I Lahdenperä, Pirjo & Sundgren, Eva (red.) *Nyanlända, interkulturalitet och flerspråkighet i klassrummet* (s.116–138). Stockholm: Liber.

Skolinspektionen (2017). *Studiehandledning på modersmålet i årskurs 7 – 9*. Stockholm.

<https://www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/Publikationer/Granskningsrapport/Kvalitetsgranskning/studiehandledning-pa-modersmalet-i-arskurs-7-9/>

St. John, Oliver (2018). 'Between question and answer: Mother tongue tutoring and translanguaging as dialogic action.' *Translation and Translanguaging in Multilingual Contexts*, (November), 334–360.

<https://doi.org/10.1075/ttmc.00017.stj>

Svensson, Gudrun (2017). *Transspråkande i praktik och teori*. Stockholm: Natur & Kultur, ISBN: 9789127818200, 244 s.

Skolverket (2018). *Greppa flerspråkigheten – en resurs i lärande och undervisning*. (Finns tillgänglig på skolverket.se), s.117–131.

Skolverket (2016). *Nationellt kartläggningsmaterial*. Skolverkets bedömningsportal:

<https://bp.skolverket.se/web/kartlaggningsmaterial/start>

Skolverket (2018). *Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (Reviderad 2018)*. Finns här: <https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/laroplan-och-kursplaner-for-grundskolan/laroplan-lgr11-for-grundskolan-samt-for-forskoleklassen-och-fritidshemmet>

Thorstensson, Dávila, L. (2016). 'The pivotal and peripheral roles of bilingual classroom assistants at a Swedish elementary school.' *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 0050, 1–12.

<https://doi.org/10.1080/13670050.2016.1224224>

Delkurs 5: Flerspråkig litteracitet, 7.5

högskolepoäng Obligatorisk litteratur

Baker, Colin & Wright, Wayne E. (2017) *Foundations of Bilingual Education and Bilingualism*, kapitel 14 s. 305-328: Literacy, Biliteracy and Multiliteracies for Bilinguals. Bristol: Multilingual Matters.

Fink, Rosalie & S. Jays Samuels (eds.) (2008). *Inspiring reading success: Interest and motivation in an age of high-stakes teaching*. International Reading Association. Kan laddas ner här: <http://www.rosaliefink.com/inspiringreading>.

Jacquet, Ewa & Danielsson, Maria (2018). *Uppdrag literacy. Med klassrummet som arena*, s. 12-131. Stockholm: Liber AB.

Kabuto, Bobbie (2011). *Becoming Biliterate. Identity, Ideology, and Learning to Read and Write in Two Languages*. New York and London: Routledge.

Lausen, Helle Pia (red.) (2013). *Litteracitet och språklig mångfald*, s. 13-171. Lund: Studentlitteratur.

Leeman, Jennifer & Serafini, Jennifer (2016). Sociolinguistics for Heritage Language Educators and Students. I: Fairclough, Marta & Sara M. Beaudrie (red.). *Innovative Strategies for heritage Language Teaching*, s. 56-79. Washington DC: Georgetown University Press.

Zetterholm, Elisabeth (2017). Barn skriver på flera språk. *Educare* 2017:1, s. 99-117.

Referenslitteratur

Aldén, Kristina & Bigestans, Aina (red.) (2019). *Litteraciteter och flerspråkighet. Symposium 2018*. Stockholm: Liber.

Baker, Colin & Wright, Wayne E. (2017) *Foundations of Bilingual Education and Bilingualism*. Bristol: Multilingual Matters.

Salameh, Eva-Kristina & Nettelblatt, Ulrika (2018) *Språkutveckling och språkstörning hos barn. Del 3, Flerspråkighet, utveckling och svårigheter*. Lund: Studentlitteratur.

Delkurs 6: Språkdidaktik för modersmålsundervisning, 7.5 högskolepoäng

Obligatorisk litteratur

Avery, Helen (2020) Konkreta exempel och praktiska uppgifter för modersmålsundervisning, Digitalt kompendium som tillhandahålles på Canvas Vt 20.

Fairclough, Marta & Sara M. Beaudrie, (red.). *Innovative Strategies for Heritage Language Teaching*, Washington DC: Georgetown University Press. (utvalda delar)

Ganuz, Natalia & Christina Hedman (2018). 'Modersmålsundervisning, läsförståelse och betyg – modersmålsundervisningens roll för elevers skolresultat.' *Nordand* 2(1)

https://www.idunn.no/nordand/2018/01/modersmaalsundervisning_lsfrstaaelse_och_betyg_

Delkurs 7. Att hantera värdegrundsfrågor i modersmålsundervisning och studiehandledning, 7.5 högskolepoäng

Obligatorisk litteratur

Diskrimineringslagen (2008: 567)

Skolverket(2018). *Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (Reviderad 2018)*. Finns här: <https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/laroplan-och-kursplaner-for-grundskolan/laroplan-lgr11-for-grundskolan-samt-for-forskoleklassen-och-fritidshemmet>

Skolverket(2018)Gy11

<https://www.skolverket.se/undervisning/gymnasieskolan/laroplan-program-och-amnen-i-gymnasieskolan/laroplan-gy11-for-gymnasieskolan>

Referenslitteratur

Arneback, Emma (2012). *Medkränkningens som måttstock: om planerade bemötanden av främlingsfientliga uttryck i gymnasieskolan*. Örebro: Örebro University.

Barnkonventionen <https://unicef.se/barnkonventionen>

Biggestans, Ania (2015). *Utmaningar och möjligheter för utländska lärare som återinträder i yrkeslivet i svensk skola*. Doktorsavhandling, Stockholm: Stockholms universitet.

Ghandchi, Narges (2018). Who is the authority? The study of language registers and ideologies in two mother tongue classes in Copenhagen. *Multilingua*, 37(6), 649-680.

Englund, Tomas (2011). The potential of education for creating mutual trust: Schools as sites for deliberation. *Educational Philosophy and Theory*, 43(3), 236-248.

European Commission Against Racism and Intolerance(2015). ECRI Conclusionson the Implementation of the Recommendations in Respect of Sweden Subject to Interim Follow-up: Adopted on 19 March 2015. Strasbourg: Council of Europe.

Lorentz, Hans (2009). *Skolan som mångkulturell arbetsplats. Att tillämpa interkulturell pedagogik*. 212 sidor. Lund: Studentlitteratur. ISBN 9789144051505.

Shafer-Landau, Russ (2017) *The Fundamentals of Ethics*, Oxford: Oxford University press. 500 sidor

Delkurs 8. Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i modersmålsundervisning och studiehandledning, 7.5 högskolepoäng

Obligatorisk litteratur

Gibbons, Pauline (2018) *Stärk språket, stärk lärandet*. 5:e uppl. Lund: Studentlitteratur, ISBN: 9789144128948, s. 275

Skolinspektionen(2010) *Språk och kunskapsutveckling for barn och elever med annat modersmål än svenska. Kvalitetsgranskning. Rapport 2010:16*.

Referenslitteratur

Bockgård, Gustav, Landqvist, Håkan, Schröter, Thorsten & Karin Sheikhi(2017). Styra och stötta: exempel på språkutvecklande lärarkommunikation i ett flerspråkigt klassrum. I Lahdenperä, Pirjo. & Sundgren, Eva (red.), *Skolans möte med nyanlända*. Stockholm: Liber.

Gibbons, Pauline (2018) *Lyft språket, lyft tänkandet*. 3:e uppl. Lund: Studentlitteratur, 263 s. ISBN: 9789144128955

Lahdenperä, Pirjo & Sundgren, Eva (red.) *Nyanlända, interkulturalitet och flerspråkighet i klassrummet*. (ss. 201–224). Stockholm: Liber.

Skolverket(2018). *Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011(Reviderad 2018)*. Finns här: <https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/laroplan-och-kursplaner-for-grundskolan/laroplan-lgr11-for-grundskolan-samt-for-forskoleklassen-och-fritidshemmet>

Skolverket(2008). *Med annat modersmål–elever i grundskolan och skolans verksamhet*. Rapport 321. Stockholm: Skolverket.

Tvingstedt, Anna Lena (2011). Avslutande reflexioner. Tema: Tvåspråkig undervisning på svenska och arabiska i mångkulturella storstadsskolor. *Educare*, 3.267-276.